

pitanje: "obrazovanje je za društvo toliko važno da s njime ne smijemo eksperimentirati". A zašto odgovor ne bi bio: "obrazovanje je toliko važno da ne smije ostati po strani u svekolikim svjetskim promjenama"?

Možemo li preispitati današnje standarde školstva? Zašto bi lekcija trajala sat, ako nam pola dana omogućava da problem proučimo bolje i dublje? Danas svi učenici imaju pametne telefone, zašto im ne omogućiti da se njima koriste i da im to bude sredstvo za lakše i kvalitetnije stjecanje znanja?

Odrasli uče u realnom okruženju, zašto to ne omogućiti i učenicima? I, možda najvažnije, najbolji su nastavnici oni ljudi koji vole učiti, a najbolji način da ste sigurni da razumijete ono što učite je da učite druge.

U tradicionalnoj školi učenici sjede u klupama okrenuti nastavniku. Za to je postajao valjan razlog, jer je on taj koji prenosi informacije. No, u svijetu sveprisutnog interneta, informacije su svedostupne i ne trebaju nužno posrednika. Za ostvarenje ciljeva obrazovanja 21. stoljeća to su vještine kao kolaborativno rješavanje problema, IT, informacijska i ekonomska pismenost; traži se promjena metoda učenja. Nastavnik od osobe koja prenosi informacije postaje osoba koja vodi, diskutira, mjeri napredak pojedinca. Takvu zadaću nastavnik ostvaruje u sasvim drugoj vrsti kontakta s učenicima, počesto i bez fizičke nazočnosti. Humanizacijom društva, vodeći računa o principu jednakih mogućnosti, stvorili smo obrazovanje za osobe s posebnim potrebama. Moderno obrazovanje traži sustav gdje su svi "s posebnim potrebama". Dakle, iz škole gdje svi uče iste stvari u isto vrijeme na isti način prelazimo u školu gdje svatko uči na način koji je njemu primjeren, koji sam odabere, počesto kolaborativno, a nastavnik se od prenositelja informacija pretvara u savjetnika, lidera, kontrolora i onoga koji će provjeriti ishode učenja. Prije modernih tehnologija to je bilo vremenski vrlo zahtjevno i teško ostvarivo. Današnje nam tehnologije to omogućavaju. Projektno utemeljeno učenje omogućava radikalne prilike za personalizaciju temeljenu na izazovima (strasti), vještinama i interesu.

Primjenom tehnologija, u kojima su učenici već u mnogome verzirani, moćni je alat kao potpora nezavisnom, istraživački utemeljenom učenju i vršnjačkoj kolaboraciji. Integriranjem tehnologija u škole zapravo bolje integriramo i školu u učenički život. Sve veći broj mladih ljudi danas uči izradbom projekata koji zahtijevaju da se istraživanja provode interdisciplinarno, stvarajući proizvod u više "pokušaja" i nakon toga ga javno predstavljajući svojim vršnjacima, roditeljima i široj javnosti. Posao učitelja je izazov, obuhvaća vrlo raznoliku paletu uloga, ali i odgovornosti. No to ne znači da nastavnici imaju vještine i osobine koje pripadaju isključivo njima. Učenici, u nekoj mjeri, to mogu također. Treba prepoznati potencijal komplementarnosti nastavnika – učenika i učenika – učenika. Učenici zajedno s nastavnicima mogu igrati aktivnu ulogu u oblikovanju vlastitog obrazovanja, ali i obrazovanja svojih vršnjaka. No preostaje još jedan problem. Temeljna poteškoća u školi 21. stoljeća jest način mjerenja (ispitivanja) rezultata, dakle provjera ishoda učenja. Jedan od odgovora mogao bi biti: "Ispitujemo ono, i samo ono, što želimo da učenici budu sposobni činiti nakon što završe školu". Ako želimo da učenici napuste školu spremni za zrelo doba, moramo biti sigurni da su iskusili i svladali vještine koje će im trebati u kontekstu koji točno odražava svijet izvan školskih zidova. Uključivanje je roditelja u obrazovanje njihove djece ključno. Poznato je da postoji jaka veza između angažmana obitelji i postignuća učenika. Nadalje, uključivanje učenika u promicanje ideja škole za 21. stoljeće može biti presudno. To treba činiti na svim razinama. Oni će to rado vratiti kada dođu u "realan" svijet. Zadatak je obrazovanja osposobljavanje pojedinca da razvije i iskoristi svoje talente, svoj kreativni potencijal, uključujući i odgovornost za svoj život i ostvarenje svojih ciljeva. Škole koje su promijenile paradigme u učenju još su uvijek u manjini.

Ipak valja biti optimist. Svijet se brzo mijenja. Promjene su k tome eksponencijalne. Čekanje ima visoku cijenu. Kasnite li u polasku, trebat će vam velik trud da druge sustignete. A svijet je globalan, zar ne?

Izvor: Dr. sc. Slavko Krajcar, <http://www.jutarnji.hr/buducnost-obrazovanja--sto-ce-se-mijenjati-u-skolstvu--gotovo-sve-/1483161/>

Milutin Barač, zelinski naftaš

U Zelini je otkrivena bista Milutinu Baraču, pioniru naftne industrije i osnivaču riječke rafinerije

Prije 77 godina, ljeta 1938., na obiteljskom imanju u Donjoj Zelini preminuo je Milutin Barač. Ako je Antun Lučić najveći hrvatski naftaš na američkom kontinentu, Barač je najveće ime hrvatskog naftaštva u Europi. Mjesto u povijesti zaslužio je izgradnjom najveće europske rafinerije svojega vremena, Rafinerije nafte Rijeka, što je ujedno prvi europski pogon za preradu nafte na industrijski način.

Kao nadasve uspješan stručnjak, Barač je postao tehnički direktor svih pogona za preradu nafte u dioničkom društvu za koje je radio. To znači da je postao tehnički direktor čak pet rafinerija u pet današnjih europskih zemalja: Hrvatskoj, Češkoj, Mađarskoj, Rumunjskoj i Ukrajini. Osim riječke, izgradio je jednako golemu rafineriju u češkom gradu Bohuminu te iz temelja unaprijedio rad rafinerije u rumunjskom gradu Brašovu.

Dana 17. prosinca 2015. u zelinskoj gradskoj vijećnici održano je prigodno slovo o velikom Zelinčanu pred dvadesetak članova

Družbe hrvatskog zmaja koji su potaknuli postavljanje Baračeve biste u Zelini te mnogih uzvanika i znatiželjnika.

"Milutin Barač bio je vrlo marljiv, poduzetan i svestran čovjek. Bio je izumitelj, znanstvenik i stručnjak u više područja. Svjetski glas stekao je kao pionir naftne industrije i kao prirodoslovac. U Rijeci ne samo da je izgradio prvu industrijsku rafineriju u Europi, nego je tim pogonom upravljao gotovo četiri desetljeća, od 1883. do 1920. godine." rekao je u prigodnom slovu veliki meštar Šetić.

Barač je izgradio i vodio riječku rafineriju, najveću ne samo u Austro-ugarskoj nego i u cijeloj Europi. "Veći radovi na izgradnji Rafinerije započeli su u proljeće 1883.", rekao je Vidišlav Kiš pri tom dodavši: "Dana 14. rujna 1883. službeno je otvorena riječka Rafinerija na Mlaki. Imala je, za to vrijeme, nevjerojatno velik prerađbeni kapacitet od 60 tisuća tona nafte godišnje te se s njom nije mogao mjeriti niti jedan istovrsni pogon u Europi. To je bila Rafinerija koja je prva u Europi prerađivala naftu na industrijski način. Rad je započela s oko 300 zaposlenih. Mogla je prerađivati više od svih devet postojećih rafinerija u Austro-Ugarskoj Monarhiji zajedno". U to vrijeme glavni naftni proizvod bio je petrolej za rasvjetu. Od nafte se još dobivao parafin, koks i neki drugi manje važni proizvodi kao primjerice benzin.

Nakon prigodne riječi o Milutinu Baraču u gradskoj vijećnici, nazočni su izašli u park na središnjem zelinskom trgu gdje je bista otkrivena. Popsrje Milutina Barača u bronci izradio je mladi zelinski akademski kipar Matija Grošinić, dok je postolje biste rad poduzeća Graniti Sušec.

Citat: Borko Samec